

רשומות

הצעות חוק

הכנסת

14 ביוני 2010

329

ב' בתמוז התש"ע

עמוד

הצעת חוק לתיקון פקודת השטרות (מס' 5) (הנפקת פנקסי שיקים המשורטטים למוטב בלבד),
התש"ע-2010 180

הצעת חוק לתיקון פקודת השטרות (מס' 5) (הנפקת פנקסי שיקים המשורטטים למוטב בלבד), התש"ע-2010*

- תיקון סעיף 76 1. בפקודת השטרות¹ (להלן - הפקודה), בסעיף 76(א), אחרי פסקה (2) יבוא:
"3) שני קווי אלכסון מקבילים בלבד, עם המילים "למוטב בלבד".
- הוספת סעיף 76א 2. אחרי סעיף 76 לפקודה יבוא:
"הנפקת פנקסי שיקים המשורטטים למוטב בלבד 76א. בפנקסי שיקים שבנקאי מנפיק ללקוחו יהיו השיקים משורטטים כאמור בסעיף 76(א)3), אלא אם כן ביקש הלקוח שיונפק לו פנקסי שיקים שבהם השיקים אינם משורטטים כאמור"

ד ב ר י ה ס ב ר

בית המשפט העליון נדרש אף הוא לפער שעשוי להיווצר בין כוונת הצדדים לעסקה להגביל את הסחירות של שיקים לבין דיני השטרות שקובעים שברירת המחל היא ששיק הוא סחיר אלא אם כן הוגבלה סחירותו. בעוד שבעבר ניתן משקל רב לסחירות השיק, וכדי להגבילה היתה חובה לעשות זאת במפורש (ע"א 210/73 "עתיד" עמילות והשקעות בע"מ נ' בנק מימון לישראל בע"מ, פ"ד כח (1) 169, 175-176). בשנים האחרונות מסתמן שינוי בגישה זו וניתן משקל רב יותר לכוונת הצדדים לעסקה. כך נפסק ששיק משורטט עם המילים "למוטב בלבד" אינו סחיר (ע"א 1560/90 משה ציטיאט נ' הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, פ"ד מח (4) 498, 507-505, 511: ע"א 6909/00 בנק דיסקונט לישראל בע"מ נ' קבוצת אריה יצחקי בע"מ, פ"ד נה (4) 83).

לנוכח האמור, מוצע לקבוע כי השיקים בפנקסי שיקים שבנקאי מנפיק ללקוח שלו יהיו משורטטים עם המילים "למוטב בלבד", אלא אם כן הלקוח ביקש שיונפק לו פנקסי שיקים שבהם השיקים אינם משורטטים כאמור. הצעת החוק נועדה לצמצם את התופעה של צרכנים המשלמים בשיק בעסקה שבה לא קיבלו כל תמורה בעבור התשלום או שקיבלו רק תמורה חלקית בעבורו, מאחר שהשיק הועבר לצד שלישי האוחז בו כשורה במרבית המקרים. התיקון המוצע לא ימנע הנפקת פנקסי שיקים שבהם השיקים יהיו סחירים, אם הלקוח יהיה מעוניין בכך.

בעת הכנת הצעת החוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית תדון ועדת הכלכלה של הכנסת גם בהשפעה שעשויה להיות לתיקון המוצע על האשראי שניתן לעסקים קטנים ובינוניים מהבנקים, שכן לתעתיק בנקים אינם רואים בשיק שאינו סחיר בטוחה לצורך מתן אשראי לעסקים כאמור.

חברי הכנסת: פניה קירשנבאום, אברהם מיכאלי, רוברט אילטוב, אורי אורבך, ליה שמטוב, חמד עמאר, דוד רותם, אנסטסיה מיכאלי, ציון פניניאן

* הצעת חוק מס' 1905/18/פ; הועברה לוועדה ביום כ"ד באדר התש"ע (10 במרס 2010).

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 2, עמ' 12; ס"ח התש"ס, עמ' 64.